

Nepodružani se dopisni ne tičaju! Prispalana se pisma, oglasi itd. Isključuju po običnom članku il po pogovoru. Isto tako je se priloziti. Neki se žalju poštarskom naštevnikom (nasugnu postale) na upravu "Naše Sloga". Ime, preimena i nazivlja pošte, valja početi oznakom.

Kemu list nedodje na vremenu, neka to javi odpravnosti u otvorenem pismu, za koje se ne plaća poštarske, ako se izvana napisle: "Reklamacija".

NASASLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a meseca sva pekvari. Nar. pol.

Sjedite se
Družbe sv. Cirila i Metoda
za Istru

Nakon imadu dopisivati c. kr. oblasti sa hrvatskim i slovenskim strankama u Primorju?

Ved je evo prošlo 50 godina, što su izdani temeljni državni zakoni, pribavljeni od zastupničke i gospodske sabornice, i potvrđenih "posvećeni" od Njegova Velikog cesara i kralja. Velimo pod navodi "posvećeni", jer se to obično označuje sa latinskom riječi "sanktionirani", pale je tom riječi danas još veće znamenjanje čine, kojega obavlja Njegovo Veličanstvo. Ono "posvećuje" osnove, koje mu one djele sabornice predlažu. Njegovim podpisom postaju zakoni, u koje nesmisle dirati nitko bezazneno, kao nit u jedan posvećenu stvar.

U temeljnih državnih zakonih je također ustanovljeno, da je ravnopravnost svih pokrajinskih jezika u školama, uredi i u javnom životu pripoznata; da imadu dakle jednako pravo svih jezici svake pokrajine u školi, uredu i javnom životu, da imade to pravo kod nas u Istri i u cijelom Primorju takodjer hrvatski i slovenski jezik.

Kako se tu "posvećeni" ustanova, taj zakon, vršilo kod nas naprama Hrvatom i Slovencima kroz preko trideset godina do danas, to svi znamo.

Neima valjda čovjeka, koji je imao posla sa c. kr. uredi i oblastmi u Primorju, koj se nebi mogao u tom obziru potužiti.

Neima skoro broja koje naše novine, koja nebi donela prituže, da se ona zakonska "posvećena" ustanova nevrši.

Neima naše, bilo hrvatske bilo slovenske obzne, koja se nebi u tom mogla potužiti.

Nevršaja zasjedanja istarskoga sabora, nit carevinuskoga vicea, u kojem se nebi naši zastupci proti dopisivanju c. kr. oblasti sa svim pravom tužili.

Cesto se tako rekut smješna izvrgavalo zahtjeve s naše strane, da se c. kr. oblasti, kao i druge imadu držati članka 19. temeljnih državnih zakona, članka, koji sadržaje onu "posvećenu" ustanovu glede prava jezika svakoga naroda. Kad da se smie smijati onomu, na što se ima prave po Bogu, po prividi, i po svetosti zakona!

Razni naši čestiti župnici, načelnici i pojedinci nisu se ipak dali odvratiti od zahtjeva, da se zakon vrši, pa makar imali kod toga i neprilika svakojakih. Bili su odsudjivani i na globe za to, što su zahtjevali svoja pravo, al ni tim nisu se dali prestrašiti.

Niti naši zastupnici, bilo u pokrajinskem saboru, bilo u carevinском vječu, nisu mirovali. Kad god nijus je priznala pravila, oni su digli "svog glasa na obranu "posvećenoga" prava, u zaštitu i obranu carevinuskog hrvatskoga i slovenskoga jezika u Istri i Primorju.

Osbuit sljedeći je hotio, da se je o tom ove godine, proglašta i jeseni, u carevinском vječu više možda iznudio na vidik nego li ikad prije.

Jedna dopisnica jednoga c. kr. kotarskog glavara u Istri na jedno hrvatsko društvo, dopisnica u talijanskom jeziku, izdžavala je interpelaciju, ova odgovor od gospodina ministra predsjednika, a ova odgovor opet onu interpelaciju zastupnika g. Spinčića i drugova, u kojoj je dokazao, sa tisućam primjera, da je ministar predsjednik bio krije obavješten, odnosno, da se sa hrvatskim strankama nedopisivati hrvatski, kao nit sa sloverskim slovenski!

U koliko smo obavješteni iz najboljega izvora, već iza te poslednje interpretacije, zašli su strogi načlozi; da imadu c. kr. oblasti dopisivati sa hrvatskim strankama, hrvatski, sa slovenskim sloveniškim.

Ipak i posle toga dogodilo se je slučajeva, i mnogo, u svih kotarima Iste, pa i njekih Goricka, u kojih se nije držalo tih načloza. Tu najbolje kaže u našem listu već priobčena interpretacija naših zastupnika od 4. t. Mo isto kaže i interpretacija, koju danas donosimo.

Njekoj c. kr. oblasti nasamo da nisu htjele dopisivati hrvatskim strankama hrvatski, nego su poslale posebne činovnike, da riječe talijanske spise, koje hrvatske stranke nisu htjele primiti; grozile se, da će ih još poslati; i to uvjeti na troškove dotične stranke, koja nezahitjava drugo, nego pravo "posvećeno" zakonom.

U krovugovih zastupnika, i najmarnijih svih stranaka, pobudile su te interpretacije, cijeli velik uzravanjan Postupak odnosnih c. kr. oblasti smatraju nečuvanim, grozljivim, nego su poslale posebne činovnike, da riječe talijanske spise, koje hrvatske stranke nisu htjele primiti; grozile se, da će ih još poslati; i to uvjeti na troškove dotične stranke, koja nezahitjava drugo, nego pravo "posvećeno" zakonom.

U samoj c. kr. središnjoj vladu su slučajevi navezeni u interpretacijama, kako nengodni. I njoj je nepojimivo, kako mogu se takva počinjati c. kr. oblasti.

Možemo je javiti sa svom stalnosti, da središnja o. kr. vlasta stoji na stanovištu, da se imu hrvatskim strankama, občinskim i župnim i drugim uredom, kro i državom i pojedincem, dopisivati hrvatski; a tako i slovenskim slovenski. Ona hoće, da se prema tomu stanovištu radi.

Dajemo to na znanje i ravnjanje. Do naših je župnika, občina, državata, pojedincu, da se posvećivaju svetost zastupnika o ravnopravnosti našega naroda i jezika, i to sa strane svih c. kr. oblasti i njihovih organa.

Svaki Hrvat u Istri ima pravo, da mu sive c. k. oblasti dopisivati hrvatski; svaki Slovenc u Istri i Primorju, da mu dopisivaju slovenske obzne, koja se nebi u tom mogla potužiti.

Neima skoro broja koje naše novine, koja nebi donela prituže, da se ona zakonska "posvećena" ustanova nevrši.

Neima naše, bilo hrvatske bilo slovenske obzne, koja se nebi u tom mogla potužiti.

Nevršaja zasjedanja istarskoga sabora, nit carevinuskoga vicea, u kojem se nebi naši zastupci proti dopisivanju c. kr. oblasti sa svim pravom tužili.

Cesto se tako rekut smješna izvrgavalo zahtjeve s naše strane, da se c. kr. oblasti, kao i druge imadu držati članka 19. temeljnih državnih zakona, članka, koji sadržaje onu "posvećenu" ustanovu glede prava jezika svakoga naroda. Kad da se smie smijati onomu, na što se ima prave po Bogu, po prividi, i po svetosti zakona!

Razni naši čestiti župnici, načelnici i pojedinci nisu se ipak dali odvratiti od zahtjeva, da se zakon vrši, pa makar imali kod toga i neprilika svakojakih. Bili su odsudjivani i na globe za to, što su zahtjevali svoja pravo, al ni tim nisu se dali prestrašiti.

Niti naši zastupnici, bilo u pokrajinskem saboru, bilo u careviniskom vječu, nisu mirovali. Kad god nijus je priznala pravila, oni su digli "svog glasa na obranu "posvećenoga" prava, u zaštitu i obranu carevinuskog hrvatskoga i slovenskoga jezika u Istri i Primorju.

Osbuit sljedeći je hotio, da se je o tom ove godine, proglašta i jeseni, u careviniskom vječu više možda iznudio na vidik nego li ikad prije.

Jedna dopisnica jednoga c. kr. kotarskog glavara u Istri na jedno hrvatsko društvo, dopisnica u talijanskom jeziku, izdžavala je interpelaciju, ova odgovor od gospodina ministra predsjednika, a ova odgovor opet onu interpelaciju zastupnika g. Spinčića i drugova, u kojoj je dokazao, sa tisućam primjera, da je ministar predsjednik bio krije obavješten, odnosno, da se sa hrvatskim strankama nedopisivati hrvatski, kao nit sa sloverskim slovenski!

Evangelija, Oficije velike Nedelje i za svetve (metvite), onaj jezik, s kojim nas je sveta Stolica seti učavala, sa nismo poslušali glase "Trubera i Dalmatina, Konzula i Jurčića, Vergijera i Frankonitza", koji su naše djebove narodnim jezikom snubili za protestantstvo, to nemoća doknuti naš razum, još manje pretrpi naše srce. Jerbo, ako promislimo, da su kroz stoljeća i stoljeća vredne knjige u našem jeziku, ako se sjetimo, da su baš biskupi i pape nastojali za bolja izdanja neophodno potrebitih "Rituala" i "Slaveta", ako znamo, da smo skoro svi Hrvati, koji sada živimo, kršćani u hrvatskom jeziku, ako spomenemo veselje i radost našega puka kad je priustvovan krasnijm blagoslovom, oficijem i drugim obredom, što su se obavljali u hrvatskom jeziku — tad mi neznamo u istini, kako da opravđavamo taj najjači udarac na hrvatsku starodavnu svetinju, kako ne da ga krstimo plodom lažnih i nepoštenih informacija i protuhrvatskih spletaka.

Zašto neima vrediti unaprijed ono, što je vredilo na korist vjero i puka do sada? Zašto se ima jedinim mahom uništiti starodavna svetinja hrvatskoga naroda u crkvi? Zar kraj častni, što smo ga primili u Hrvatu u hrvatskom jeziku, više nevalj? Zar su svi pape i svi biskupi, koji nisu gonili iz crkve hrvatski jezik, bili na krovom putu, u bludnji, nemarni?

Lijepih vremena, kad je pak mogao pratići molitvu svećenika i s njim pjevati slavu božiju, neće više biti! Crkva će ili očevanjima tudijskim, zlo izgovoreni besjedami, ili će umukunti za pušku srca.

Ličili vremena, kad je pak mogao pratići molitvu svećenika i s njim pjevati slavu božiju, ali time su svuda ozljedili naš narod, koji postaje atapičan, koji više neće čutiti ljubavi za obrede, što ih je do sada razumio, a od sada nemože. To je žalostna istina, ali je istina, kojom će se morati podići pred talijanskim klijentom koji biskop u njegovoj pajdasi, taj hrvatski puk, zlo izgovoreni besjedami, ili će umukunti za pušku srca. Već se sada vidi plod tog postupka u mnogim krajnjim Istrama. Talijanski biskupi, talijanski popi dali su pašu hrvatskom jeziku iz crkve, ali time su svuda ozljedili naš narod, koji postaje atapičan, koji više neće čutiti ljubavi za obrede, što ih je do sada razumio, a od sada nemože. To je žalostna istina, ali je istina, kojom će se morati podići pred talijanskim klijentom koji biskop u njegovoj pajdasi, taj hrvatski puk, zlo izgovoreni besjedami, ili će umukunti za pušku srca.

Znlostno je pak, da su u Rimi poslušali Želje naših Židova i framsunu; vjerni hrvatski puk, koji je svojom krvju sto i sto puta obranio granice kršćanstva od navaljivih azijskih čopora, hrvatski puk, koji se je samo borio "za kraj kralja i kraljice", taj hrvatski puk, prezren, mora gledati, kako je ostao njegov glas — glas vajpijeva u pustinji, kako neima za njeg pravdu niti u Rimi.

A tek što se tiče glagoljske liturgije, što bi moral ići redi u tom pogledu? Niže se Rima nitko spomenuo, da u prijašnjoj vremenu izdalu ovaku poslanicu za ravnjanje svećenika, u ona vremena, kad se glagoljilo tja u Kopru i Cittanova, kad je porečki biskop Mazzoleni pisao u Rim, da ima pod sobom 24 župe čisto glagoljske, kad sa Iz Pule hodili glagoljski papi misili u Kastav, kako pripoveda Valazar, kad sa puljski biskop Joras pisao poslanice za svoje glagoljske pape, kad... al' što da brojimo? kad je sirom ciele Istra vladala staroslavenski i hrvatski jezik u crkvi da korist stete vjere, na radost puka, a na diku Boga velikoga!

Ne, tada sa nije izdala poslanica, koja bi izključila inovaciju latinskog jezika, ali sada, kad su nam talijanski biskupi i popi polatinili, sada, kad je hrvatski puk pošao, međenim pastorkom, svoj kucu, sada dolazi sto i poslanica... da se nesmisli inovirati proti latinskom jeziku! Kakvo je danas doba, kakvi su nijeki ljudi u Istri, koji nam Bog šalje valjda za podpunu, kako se već ne pazi na onu evangelijsku: "Nolite mārgērītas procere antī porcos" mi žalimo, da je dobla poslanica one vrsti, kakva je dobla, to jest štetna za vjeru i za puk.

Za talijanske svećenike smo osvjeđeni, da biču kuća noka izvoli zakačiti... Poživa se c. kr. vlast, da se dade bezodvlačne točne obavijesti o veličini nevjole seljačkoga pučanstva, prouzročene raznim elementarnim dogodnjama u Istri, i o predstojecoj pogibijeli pravog glaza u različitim krajnjim pokrajnjim, te polag nješpeha tih izvida dotičnom pučanstvu, pridjeti na pomoć podporom iz državnih blagajna, i ako je potrebito putem izvanredne vjeresije.

Predstojeci predlog imade se uzeti i

Izlaži svakog četvrtka na cijelom arku. Izraz 14. jula, 18. avgusta, 8. septembra i 5. novembra.

Dopisi se noviraju akc se nešta.

Nobiljegovani listovi se neprimaju. Predpala s poštarnom stoji 25 for., za seljače 22 for. na godinu Razmjerno 20%, i za pol godine. Izvan carinu više poštarnine.

Na malo jedan broj 5 nov.

Uredništvo nalazi se u Via Far neto br. 14.

Nepop.

Prešan predlog

zastupnika dr. Laganje, Spinčića i drugova.

Obrázloženje.

Pretežna većina poljodjelaca Istra nepridjela na svojem tu i zemljini niti izdalek toliko žita i drugog neobuhodno potrebitog živeža, koliko im treba za dočićne državne kroz čitavu godinu.

Zažež moraju dake kupti, što je moguće samo od zaslube na djelu, od prodaje vina i rogatog blaga, ili zaduživanjem.

Na plaču za radnju može računati samo maleni dio poljodjelskog pučanstva, jer bi inace to i zemljiste ostalo neobrađeno.

Trsje uništo je tršni ušenac u više krajeva, i to osobito u izvanskih občinah kotara Kopar i na kvarnerskih otocima. U drugih krajevih bio je veoma umanjen vinski proizvod radi ponerosne, osobito pako radi izvanredno velike suše. U pojedinim krajevima zemlje uništila je tuča tuk pred trgatnom grozđem, napose u jednom dijelu mjestne občine Pazin.

Nu i tamo, gdje bijaše trgatna srednje ruke, pošlo je vino za nabavu živeža (žita, kuruze, fažola) uzetog na vjeresiju, pošto bijaše, kako je poznato, i godina 1897. loša.

O dohodcih od živinogostva, ovi kojih bi se moglo prodajom blaga živeža nabaviti, nemože biti ni govora u zemljiji, gdje ostaže zakon o dobavi vode mrtvo slovo, gdje se je kod veće suše, kao što je prošloga ljeta u zapadnoj Istri, moralno voditi blago napajati milje daleko, i tako žedu avakog držnog, dača papačkog tredge dana utisati; gdje napokon vrlo znatne površine zemljista, kao što je dolina Reke u kotskom kotaru, dolina Mirne u motovunskom kotaru, dolina Raše u labinskem i uvdjanskom kotaru, gdje leže jezerni i nizke livade pod vodom i pieskom, dočim bi bile po sudu strukovnjaka vrlo shodnici za izdatno živinogostvo.

I tako neprestajno drugo negli zadržavanje u zemljiji, koja bijaše na glasu tečajem dvih povijestnih doba kršćanstva, kao skladische žita Italije.

Nu uređenje vjeresije za maloga poljodjeljaka nafazi se tekst u povodu, te se nalaže glavnice iz drugih zemalja vrlo malo, a baš u poljodjelstvu Istra skoro ništa. Posljedica tomu jest, da se mora ladanjsko pučanstvo pod vrlo nepovoljnimi uvjeti zaduživati, u koliko jošte u obči nadje vjeresije, postajući tim političkim i narodnim robom svoje, koja ili nezna ili neće zemljiju pridignuti.

Treba li Istra dobrohotnog postupanja i za još povoljnijih ljetina, to je upravo neizbjediva dužnost vlade jedne napredne države, da priteče obilato na pomoć tajnoštemu pučanstvu u osobito slabih godina, kao što bijaše prošasta i ova.

Visoka kuća noka izvoli zakačiti... Poživa se c. kr. vlast, da se dade bezodvlačne točne obavijesti o veličini nevjole seljačkoga pučanstva, prouzročene raznim elementarnim dogodnjama u Istri, i o predstojecoj pogibijeli pravog glaza u različitim krajnjim pokrajnjim, te polag nješpeha tih izvida dotičnom pučanstvu, pridjeti na pomoć podporom iz državnih blagajna, i ako je potrebito putem izvanredne vjeresije.

Predstojeci predlog imade se uzeti i

bezodvlačno u razpravu svimi u §. 42 pravilnika predviđenim kraticama.

U Beču, 18. oktobra 1898.

Dr. Luginja, Spinčić, Žičkar, Perić, dr. Ferjančić, Vencajz, Zore, dr. Krek, Blažinkin, dr. Gregorčić, Hajak, dr. Stránský, Wachnianý, Pogačnik, Kysar, dr. Žitnik, Berkr, Kulp, Schwarz, Formánek, Hořica, Barvínský.

Predsjednik javlja na to, da je bilo ovaj prešni predlog uручен na temelju §. 31. pravilnika proračunskom odboru.

Interpelacija

zastupnika Spinčića, dr. Luginje i drugova na njegovu preaz. gosp. ministra predsjednika kao upravitelja ministarstva unutarnjih posala i na njegovu preaz. gosp. ministra za bogoslovje i nastavu.

U interpelaciji prvoimenovani i drugovi od 4. oktobra t. g. na njeg. preaz. g. ministra predsjednika i upravitelja ministarstva unutarnjih posala, bila je navedena među ostalim takodjer i slatčaj, da je predsjednik c. k. kot. školskog vjeća u Malom Lošinju proglašio u mjesecu marta t. g. talijanski jezik kao razpravni za sjednicu onog kot. školskog vjeća i odmah zatim zabranio jednomu članu istoga vjeća govoriti hrvatski; da je nadalje bio odobren da utok na c. k. zemaljsko škol. vjeće za Istru i Trstu koncem januara t. g. a limine odbranjen, i da je u jednoj sjednici kot. školskog vjeća u mjesecu julu istomu članu zabranio predsjednik govoriti hrvatski.

Po novim obavijestima zaključilo je c. k. kotarsko školsko vjeće u Malom Lošinju u jednoj sjednici od dne 17. marta t. g. većinom glasova, da se imade, kao do sada, talijanski jezik rabiti u sjednicama. Ovaj zaključak proglašio je predsjednik pravomocnim i na temelju istoga zabranio je ponovno jednomu člangu govoriti hrvatski.

Odnoseći se utok dotičnoga člana odbranoj je u limine c. k. zemaljsko školsko vjeće za Istru i Trstu dne 25. junija t. g. s opazkom, da rekurent neima kao član c. k. kot. školskog vjeća prava podnositati uteke proti zaključku istoga vjeća.

Cudnovate i vrlo značajne pojave!

Jedno c. k. školsko vjeće za kotar, koji broji preko 30.000 Hrvata i 8000 Talijana, jedno c. k. školsko vjeće, u kojem jedan c. k. profesor i jedan c. k. kot. nadzornik sjede, bez čijih glasova nebi odnosni se zaključak mogao stvoriti, zaključuje većinom glasova, da se imade u istom kod sjednica rabiti, kao i do sada (kao da bi desadašnji postupak rođao jednoj nezakonitosti kriješto zakona i kao da bi vjeće moglo svojim članovom (oduzeti njihova prava) talijanski jezik kao razpravni.

Predsjednik c. k. kot. školskog vjeća, jedan c. k. kotarski kapetan, ne zaustavlja provedbu takovog zaključka, koji se protivi zakonu i koji je stvoren većinom glasova, košto mu to pravo pripada po §. 28 zemaljskog školskog zakona za Istru od dne 27. jula 1875, već ga proglašuje pravomocnim i postupa odmah i kasnije po istom.

Član, koji se je tim postupkom čuo povrijedjen u svojem nepobitnom pravu, morao bi po načelima c. k. zemaljskog školskog vjeća žutiti i nebi se smio radi načinenoj mu krijevi u kojem mu dragi oblik i gđegod pretući. Na taj način moglo bi nastati najkrupnije povrijeđe zákona, a da se ih nebi moglo izleći. Istina je doduše, da dobiva c. k. zemaljsko školsko vjeće zapisnike sjednica i da bi isto moglo uočiti protuzakonite zaključke, koje tamo nadje; ali posveća je moguće, da bi mogao ostati zaključak dapače i hontinice nezaopisan, ako nebi nitko na njega opozorio ili se proti njemu izrazio, što se može takodjer tim više predstaviti, što je bio već pred pol godine zaključak stvoren i u to vreme utok proti njemu odubit, zaključak pako, u koliko je poznato, nije bilo u to dugo vreme dignut.

Pošto je naznačen zaključak c. k. kot. školskog vjeća u Malom Lošinju, da se imade u sjednicah istog rabiti kao razpravni talijanski jezik, povrijeđeno po članku 19. alinea 2. zakona od 31. decembra 1847. br. 142 državnim temeljnijim zakonom zajamčeno pravo;

pošto nije predsjednik ovoga kotarskog školskog vjeća ovaj zaključak kao nezakonit zaustavio, premda je nato bio obvezan na temelju §. 28. zemaljskoga zakona od dne 27. jula 1875, već istoga upotrebljio proti jednom člunu;

pošto je c. k. zemaljsko školsko vjeće dotični utok onoga člana i limine odbrilo, i pošto se to protivi među ostalim i pravu sadržanom u 13. članku državnog temeljnog zakona o občenitih pra-

vib državljana, koje im se nemaju određeni zaključkom vjeća;

pošto c. k. zemaljsko školsko vjeće već pol godine priznaje ovaj nezakoniti zaključak pravovaljanim, uslobodjavaju se podpisani podnesti na njegovu preaz. ministra predsjednika kao upravitelja ministarstva unutarnjih posala, komu je ne samo predsjednik c. k. kotarskog školskog vjeća, već i predsjednik c. k. zemaljskog školskog vjeća podredjen, i na njegovu preaz. g. ministra za bogoslovje i nastavu, komu su prednaređene c. k. školske oblasti i njihovi organi, slijedeći upit:

Jesu li Vaše preuzvišenosti voljue narediti shodna:

1. da se uništi nešamo zaključak c. k. kotarskog školskog vjeća u Malom Lošinju, po kojem je talijanski jezik proglašen razpravnim jezikom istog, nego i odlikuju c. k. zemaljskog školskog vjeća za Istru i Trstu, kojom je se dotični utok a limine odbrilo i da se time članovom c. k. kotarskog školskog vjeća u Malom Lošinju pusti na volju, da se posleže po volji hrvatskim jezikom?

2. da već jednom postoji c. k. političke i školske oblasti prava Hrvata, koja su im zajamčena državnimi temeljnim zakonima?

Beč, 18. oktobra 1898.

Spinčić, dr. Luginja, dr. Dyk, Vencajz, dr. Stojan, dr. Žitnik, dr. Trumbić, Vilim Pfeifer, Barvinski, Wachnianý, Povše, Pogačnik, Blažinkin, Perić, dr. Krek, dr. Engel, Březnovský, Brdlík, Kryf, Loula.

Interpelacija

zastupnika Spinčića, Dr. Luginje i drugova na njeg. preuzvišenost g. ministra predsjednika i upravitelja ministarstva unutarnjih posala.

U interpelaciji prvoimenovani i drugovi od dne 4. oktobra t. g. opisano bila je među ostalim i postupanje c. k. kotarskog poglavarstva u Malom Lošinju sa župnim uredom, odnosno sa župnikom iz Baske u pogledu uporabe jezika.

Kao dodatak k onomu, što je tamo rečeno, često se podpisani njeg. preaz. g. ministru predsjedniku i upravitelju ministarstva za unutarnje poslove dati sledeće oznake:

Dopisom spomenutog c. k. kotarskog poglavarstva od dne 22. septembra 1898. br. 9184 zahtjevalo se je da spomenutog župnika platež od for. 11.56 novčića za put troškove izloženog komesara u Krku gosp. Gvidu Polleyu zato, što je dne 3. septembra 1898 došao u Bašku radi riešenja jednog talijanskog dopisa.

Dopisom istog c. k. kotarskog poglavarstva od dne 1. oktobra 1898. br. 156/Pr. bila je istom župniku opet potvrđena župnička poslana službeno, talijanskom naslovom, napisano pismo c. k. kotarskog poglavarstva br. 8959 (ili 8958) i zahtjevalo se od njega, da otvori i rieši ovo službeno pismo, jer da se u protivnom slučaju opet koga poslati u Bašku na župničke troškove i da će se troškove političkom eksekucijom utjerati. Dodaje se tomu, da će c. k. kotarsko poglavarstvo u budućnosti, da udovolji u narodnom pogledu želji, koju je izrazio župni ured vraćanjem talijanskih dopisa i to u koliko mu bude moguće po silah, koje mu stoje u uredu na razpolaganje.

Sličan dopis bila je odslast od c. k. kotarskog poglavarstva u Molom Lošinju i na načelnika u Vrbniku. Ovaj glasi doslovno:

Br. 196/Pr.

Cjenjenom gospodinu načelniku

u Vrbniku.

Dočim vraćamo privite spise u poslovima prenesenoga dječukruga pozivljem to ugodno poglavarstvo da je prima i da obavi naloge u istih sadržane i da izvrši o ovršenom u roku od 8 dana.

Za slatčaj da nebi se ovomu oglasiti zadovoljilo, podpisani bio bi prisiljen dati ovršene naloge po posebnom odslasku, koga bi se poslalo tamo na troškove tamošnjega ureda.

U buduće pisanje će tražiti, da zadovolji želju u narodnom obziru koju je taj ugledni ured neposredno (sic!) izrazio vraćanjem spisa, u koliko to bude moguće po silah, kojima rezpolaza ovaj ured.

Lošinj, dne 1. listopada 1898.

C. k. kotarski poglavar

Zuech m. p.

Ovaj dopis c. k. kotarskog poglavarstva na načelnika u Vrbniku sastavljen je, kako se vidi, hrvatski. Istim se ponovo šalju u talijanskom jeziku sastavljeni dopisi c. k. kotarskog poglavarstva občinskom poglavarstvu u Vrbniku, koje ih je bilo povratilo baš zato, jer su talijanski sastavljeni, i zahtjeva se od občinskog

glavarstva, da ih primi, da izvrši naloge u istih sadržane i da izvrši o ovršenom u roku od 8 dana. Sve to pod prietujom, da ako se nebi nalogu zadovoljilo, da će se poslati na troškove občinskog glavarstva posebnog odslasnika u Vrbnik, koji će ih ovršiti, a dodaje se k tome, da će u buduće kotarsko poglavarstvo nastojati, da zadovolji u narodnom obziru želju, koju je občinsko glavarstvo izrasile vraćanjem spisa, pisanih talijanskim jezikom, u koliko bude to moguće po silah, kojima rezpolaze c. k. kotarsko poglavarstvo.

Bilo bi već skrajno vreme, da se stanje na put takvom postupku c. k. oblasti.

C. k. kot. poglavar utiče se predsjednikom dopisu. On se izravno grozi načelnicu, da će na troškove občinskog glavarstva odslasti posebno odslasniku, i posredno time, da označuje talijanski sa stavljeni dopis kao takve, koji spadaju u premeni dječekrug, kao da bi se občinskim glavarstvom za nagradu što preuzimaju terete premenog dječekruga, odreduje njihova najsvjetija prava.

Takve dopise ne može se drugačije imenovati nego izazivanja, koja prikosa zakonu, pravu i pristojnosti. Možebiti će ih tko tumačiti, kao da se je istim htjeli ugled c. k. kot. poglavarstva štititi. Ali onaj, koji je svojim nepravednim postupanjem svoj ugled izgubio, nemže se na istog pozivati, a ugled sam dade se uzdržati samo pravednim i zakonitim postupanjem.

Uz izazivanje sadržavaju oni dopisi i prevaranje, koje se sastoje u tome, što su sastavljeni u talijanskom jeziku, kao da nije bilo da sade poznato c. k. kotarskog poglavarstvu, da hrvatske stranke žele i zahtijevaju hrvatske dopise; oni su i poručili, što običaju, da će se nastojati hrvatski pisati u koliko bude moguće po silah, kojima rezpolaze kotarsko poglavarstvo. Sile bile bi tu, ali ovo volja manjka, može svaki čas nastati mogućnost, da hrvatske stranke dobe talijanske dopise.

Pošto što takva u pravoj državi niti časa trajati ne smjelo, uslobodjavaju se podpisani podnesti na njeg. preuzvišenost gosp. ministru predsjedniku i upravitelju ministarstva za unutarnje poslove dati sledeće oznake:

1. bezodvlačno odgovoriti na interpelaciju u pogledu uporabe jezika u Istri i cijelom Primorju od 4. oktobra, odnosno od 6. maja 1898?

2. bezodvlačno na put stati gori opisanom postupajući c. k. kotarskog poglavarstva u Malom Lošinju?

Beč, 18. oktobra 1898.

Spinčić, dr. Luginja, Vencajz, Barwinski, dr. Stojan, Vilim Pfeifer, dr. Žitnik, Wachnianý, Povše, Pogačnik, Blažinkin, Perić, dr. Trumbić, dr. Krek, Loula, Kryf, dr. Dyk, dr. Engel, Březnovský, Brdlík.

Interpelacija

zastupnika Spinčića, dr. Luginje i drugova na njeg. preuzvišenost g. ministra predsjedniku i upravitelju ministarstva unutarnjih posala.

Zadnjih dana razposlana su c. k. kotarsko poglavarstvo na občinska glavarstva u Istri i u občine Primorje, i to i na ona, u kojih stanju izključivo Hrvati i Slovenci, slikeleće oglase, koje se imalo dati pučanstvu do znanja:

„Nr. 16045/V. d. 1898

A vviso d'asta.

Per deliberare l'impresa della somministrazione triennale del pietrisco occorrente per la manutenzione del ruotabile delle strade erariali del Litorale negli anni amministrativi 1899, 1900, 1901 (id.)

Dall'i. r. Luogotenenza del Litorale.

Trieste, settembre 1898.

Pošto je njeg. preuzvišenost g. ministar prs-lđn. u odgovoru na interpelaciju od dne 21. aprila t. g. madž. ostavili izjavio, da sve oblasti u Istri izdaju občene oglase u svim zemaljskim jezicima; i pošto je gori uvedeni občeniti oglasi „Avviso d'asta“ izdan od oblasti samo u talijanskom jeziku također i za cijelo slovenske, odnosno hrvatske občine, uslobodjavaju se podpisani podnesti na njeg. preuzvišenost g. ministra predsjedniku i upravitelju ministarstva unutarnjih posala slijedeći put:

1. „Kako može njeg. preuzvišenost gori spomenuti oglas c. k. načelništva u Trstu, koji je bio sastavljen samo u talijanskom jeziku i koji je izdan bio za občine Istra i cijela Primorje, dovesti u sklad sa odnosnom izjavom, danom u sjednici carevinskog vjeća dne 21. aprila 1898?“

2. „Jeli voljna njeg. preuzvišenost avom odličnosti, koja odgovara pravednosti jedne vlade, stati na put neredu, koji u Istri i u

Primorju u pogledu, porabe jezika podržaju c. k. oblasti, i koji je bio opisan u odnosnim interpelacijama od dne 6. maja i 4. oktobra t. g., na koje se ni danas nije odgovorio?“

Beč, 18. oktobra 1898.

Spinčić, dr. Luginja, Barwinski, Vencajz, Vilim Pfeifer, dr. Stojan, dr. Žitnik, Wachnianý, Kryf, Loula, Povše, Pogačnik, Blažinkin, Perić, dr. Trumbić, dr. Dyk, dr. Krek, dr. Engel, Březnovský, Brdlík.“

Pogled po svetu.

U Trstu, dne 26. oktobra 1898.
U carevinskem vjeću razpravlja se o privremenom državnom proračunu. Jučer govorili su glavni govornici. Niemac Hofmann govorio je proti proračunu, jer da Niemci nemaju glasovati vlasti ni privremenog proračuna dok neukine poznate jezikovne naredbe. Za proračun govorio je kao glavni govornik češki zastupnik Dr. Herold, koji je oštro napao Niemce i socijaliste. On reče među ostalim, da je češki narod nezadovoljan, i da neće kloniti duhom u borbi dok si neizvojni sve ono, što jurve uživaju Niemci.

Zatim je već prihvati predloge proračunskoga odbora, da država priteče u pomoć pučanstvu radi podvoda, sušte, tuče itd. Ujedno bješ-prihvaćena molba zastupnika Vukovića i drugova, da vlada pruži pomoć potresom oštećenim Sinjanom. U istoj sjednici stavili su zastupnici Spinčić i Luginja prešan predlog, da vlada moguće povodnjom oštećenim občinama imjesticne občine Boljun u Istri.

U nagodbenom odboru izjavio je dne 24. t. m. grof Zedwitz, da je sadašnja nagodba bolja nego li njezin glas. Radi toga će on i njegova stranka glasovati za to, da se osnova primi za podlogu podrobne razprave. Zast. Wachnianý izjavlja također, da će on i njegova stranka glasovati za osnovu.

U subotu imali su odaslanici „slavenske kršćansko-narodne sive“ viečanje sa ministrom predsjednikom o zahtjevima, koje bijaše već desetak dana prije sveza izračila pismo grofu Thunu. Kod tog viečanja sudjelovali su u ime Hrvata zastupnici Bulat i Spinčić, u ime Slovaca Berk, Ferjančić, Povše i Šuklje, u ime Mađara Barwinski i Wachnianý. Prisustvovali su viečanju i poljski zastupnici Biliński i Jaworski. Viečanje je trajalo četiri sata. Slovenskim listovom javljaju iz Beča, da je vladin odgovor glasio dijelomice ugodno, dijelomice neugodno. U mnogim pitanjima da je vlast zadovoljila zahtjevom sveze, a za druge, da je odgovorila, da se još nemože izjaviti o njima. Mađari da su posve zadovoljni, manje Hrvati i Slovenci.

U madjarskom sabetu poprimila je opozicija oružje njemačkih lievica na carevinskem vjeću, ona tjeru naime obstrukciju.

Hrvatski ban pozvao je vidjenje članova vladine stranke i više zemaljske činovnike, ili da razpravljaju predloženo o zemaljskom proračunu za 1899.

O položaju u Srbiji javljaju francuzkim novinam, da bi reč, da se je kralj Aleksander posradio sa svojim otcem. U Parizu da se je kralj obvezao izplatići sve dugove svoga oca, koji iznose do osam milijuna franaka; da tako može Milan ostaviti Srbiju i živjeti u inozemstvu bez straha, da će mu vjerovnici zanovetati.

Bugarska narodna skupština ili „Sobranje“ sastati će se dne 26. t. m. Odnosni kneževeski dekret je priobreden.

Ruski ministar vanjskih posala prof. Maravjev zapustio je Beč. Izau dijenice, koju mu je podrio cesar i Dalje u prilogu.

G. LIKAR

I. GORIĆI, Sjemeniška ulica broj 10
trgovac sa pisarničkim i školskim
predmetima te svakovrsne papirnate robe
uz najniže konkurenčne cene, preporuča se svojim slavenskim zemljakom
najljudnije za mnogobrojne naručbe.

Prave brnske suknene tvari

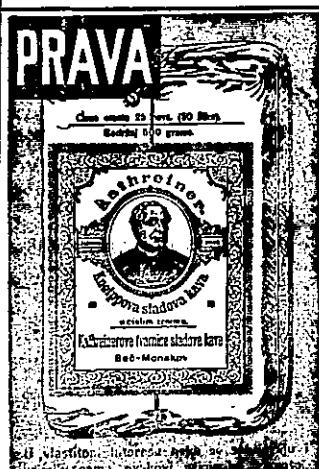
Jedan coupon for. 3-10 je dobro
3-10 m. dug, do- prava
statan za mu- uvoje
ko odjelo stoji vune
samo 10-50 m. još finije

Jedan coupon za crno salensko odjeće for. 10.
Tvari za gospođe, Bode, Perovišne,
Daskins. Tvari za državnu i željeznicke
činovnike, najniže Kammgartne i Chevlate itd.
razasili u tvorničke cene kuo crvto, solidno
uz velo dobro poznato

Skladiste tvor- **Kiesel-Amhof u Brnu**
nidućeg sumra

Uzorci kadava i francu. Pošiljka vjerne uzorku.

Pozor! P. n. obično upozorjuje se osobito na to, da stoje tvari mnogo manje, ako se ih izravno naruči nego li one, koje se posredovanjem trgovaca nabavi. Tržnica **Kiesel-Amhof u Brnu** razasili sve tvari
uz prave tvorničke cene bez održitka, što ga daju
krajačem, koji škodi silno privatnim strankam.

SLAVONSCHE POKUĆSTVA

Tvrđde slaksandra Lepi Trnzi

Trst, Via Riborgo, 21 i Piazza vecchia, br. 1

Skladišće pokućstva i tapetarije svakojakih naroda iz vlastite radio-
nice. Bogato skladišće zrcala i svakojakih slika. Na zahtjev salje
se ilustriran cienik bavada i franko. Naručene predmete postavlja
se na parobrod ili na željezničku postaju bez troškova narudžitelja.

Naručbe preuzimaju se za Istru i Dalmaciju.

Zahvalnice !!

Štovan gospodino!
Zahvaljujem Vam, što ste mi tako
izvrstan lik proti kašlu i prsobolj poslali. Potrošio sam jednu boču
trputčevoga soka, pa mi je kašlj i
prsobolj skoro prestalo. Poslaje mi
otmah 8 boču Vašega izvrst-
noga trputčevoga soka a u to i 2
omota čaja proti kašlju. Sa veles-
ložovanjem

U Državi, 10. listopada 1897.

Vaš zahvalni
JAKOB SUPPAN.

Trputčev sok (Spitzwegerich-Saft), koji tako izvrstno djeluje
proti kašlj, prsoboli, promnlosti,
težkom disanju pa i za stare bo-
lesti, dobiva se uvič svjež u lje-
karni k Zrinjskomu, H. Brodjovin,
Zagreb, Zrinjski trg broj 20.

Neka svatko pazi na zaštitni
znak, jer samo onaj trputev sok
je iz moje ljekarne; koji ima na
boći sliku **Nikole Šubića Zrinjskoga**,
bana hrvatskoga.

Cena boći trputčevog soka sa
točnim naputkom 75 novčića.

Uz trputev sok dobro je i gor-
ski čaj proti kašlju rabiti.

Cena jednog omota gorskog čaja
proti kašlju sa točnim naputkom 85 novčića.
Jedno i drugo šalje se avald dan uz
poštarsko pouzeće. Tko novac unaprije
šalje, neka za tovarni list i kišicu 20 novčića
pričučuna.

Ljekarna k Zrinjskomu
H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg br. 20.

Cimjeni gospodine! Jekarnice!

Prve kraljevske vremena naročilo sam
od Vas jednu boču pojaćanih švedskih
kapljica; ove su meni i mojim znancem
težko dobro dječjare, da Vam se moram
na tom dobrrom liku najtoplježi zahvaliti.
Erolite mi za moje znance godi tri boce
po 80 novčića poštarskemu pouzeću.

Modruš, dne 26. svibnja 1898.

Sa čestovanjem

VJD ZANIĆ.

Prave pojedeno švedske kap-
ljice djeluju izvrstno proti svim
želudčanim bolim, pravljaju pro-
bau, čiste krv, jačaju želudac.
Od ovih se kapljica izgube sve
bolesti želudca i crijeva, a dobije
se dobar apetit.

Treba paziti na zaštitni znak,
jer samo one pojaćane švedske
kapljice su iz moje ljekarne, koje
imaju na boći sliku **Nikole Šubića Zrinjskoga**,
bana hrvatskoga.

Cena jedne boće pojaćanih
švedskih kapljica sa točnim na-
putkom 80 novčića.

Šalje se svaki dan uz poštarsko
pouzeće.

Tko novac unaprije šalje, neka
za tovarni list i kišicu 20 novčića
pričučuna.

Ljekarna k Zrinjskomu
H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg br. 20.

Naručbe, koje iznajmu 5 novčića.
Više šalje se franko.

Phönix-Pomade

Na izložbi za njegova-
no zdravlje i bolesnika u Štrigovi 1899.
zagradjena odlikom
je po imenju le-
nika i priča da bi
ljadami zahvalnici
lediso postječe u
stisu pravo i neko-
divo sredstvo da gospodjima i gospodi izraste
podupri i bujne kose i u zapravi odmali opada-
nost kose i tvorene prahite; ona posjeduje i
kod posve mlade gospode rast jaka krvka. Jamči
se da uspije kako i za neštoši. Lović 80 novčića
poštoum ili pouzećem 90 novčića. **R. Hoppe.**

Bet I. Wipplingergasse 1.

U Strmeču kod Stubice 12. travnja 1898.

U Strmeču kod Stubice 12. travnja 1898.
sluga pokoran

BARTOL LISIČKI.

Mazilo proti kostobolji (Fluid) je
veoma dober liek proti trganju i
kalanju u kostima, rheumatizmu,
bolima u krži cah, proti prebla-
dam, kod propnja i. t. d. Mazilo
jača izmucene žile, te krije starce,
koji pate na slabosti nogu.

Svaku boću mora biti provi-
đena sa zaštitnim znakom t. j.
slikom **Nikole Šubića Zrinjskoga**,
bana hrvatskoga, jer samo ono je
mazilo iz moje ljekarne, koje taj
zaštitni znak na boći nosi.

Cena jedne boće mazila proti
kostobolji se točnim naputkom 75
novčića.

Svaku dan se uz poštarsko po-
uzeće razasili.

Tko novac unaprije šalje, neka
za tovarni list i kišicu 20 novčića
pričučuna.

Ljekarna k Zrinjskomu
H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg br. 20.

U ljekarni A. TOMAJA nasljednik

ZAGREB
lica br. 12

A. WINGER

ZAGREB
lica br. 12

dobivaju se osim ostalih liekova nekoji obće prokušani i vrlo koristni, osobito preparuke vredni ljekovi:
Mazilo proti kostobolji ili protinu, osobito za konje i volove proti kostobolji, agrečinu, na-
rheumatizmu, kalanju i trganju u kostib, ukočenosti ili gr-
čevom u žilah, boli u kukovih i kritičeh, kostonom pogancu,
probadanju svakovrsnih nazebam. Cena 80 novčića.

Sladka voda za kašalj ili breh i za
prsa, kojom se lieči kašalj, preblada i katar u prsib,
prstib, teku disanje, promnlost u grlu, slijepost. Cena 80 novčića.

Pojačeni Željezoviti sirup djeluju proti
slabosti, blje-
doći, skravnostni, podbnostni, djetinjnoj krvljanosti, žen-
skim bolestim, slabokrvnosti, nemoci. — Cena 80 novčići 1 for.

Pojačene švedske kapljije ili šved-
ska životna tinktura (Lebensessenz). Ovim se glasovitim sredstvom očišćuju krv i zlatnica, po-
pravljaju i okrepljuju želudac i oblažaju glavnu bol, oblaklava-
tegina ili mrunina, tjeva napuljet i vjetre, grčevna bol, oblažaju i
zdržici želudčne grčeve, žatice, grčevna ili simnica, za-
vrijanje ili grčjava u trubici. Tko ova toli koristno djeluju-
švedsku tinkturu redovito piće, sačuvat će se zdravje, tjelesna
snaga i zaprijetiti razne bolesti. — Cena 80 novčića u naputku 50 ml.

Prah za blago ili za marvu, koji sva-
gospodara preporučan za konjki keb i kašalj, za volove
krave i svinje, za lagano dišenje, za objučavanje felude-
probave, kada blago neće rado žđerati, pa se napuhne
Krave davaju od njega više i boljega mliječa, konji postaju
dliji i jači. — Cena jednom omotu 40 novčića.

Fine parfume, mirisave vodice, razne pomade i boje za farbanje kose, da sledi kose počne, fine sapune, prakse za gosp., sredstva za poljepljavaju; prakse za čišćenje zubi, tisline za zube, od kojih zubi poljepljuju-

Mazilo za blago osobito za konje i volove proti
kostenoj boli, agrečinu, na-
rheumatizmu, ukodenosti i oteklini posle težkoga zapora,
za objačivanje i okrepljivanje dila i divaca. Jedna bočica 80ml.

Antiseptična voda za usta i zube
anuraju se zubi od kvarenja zapriječuju i ublažuju želudobolja,
učvršćuju mezo oko rubi, razkriftavaju usta, uklanjaju neugod-
vanj. — 1 flasa 80 novčića.

Fina smrekova esencija (Fichtentadel
Essenz) za čišćenje i razkriftavanje muka u sobah, za disanje i za plu-
ščobolju. — Po 50 ml.

Tekućina proti izpadanju vlas-
nje rukavice i hrani korenje vlasni, odstranjuju pruti i popre-
mje rast kose — 1 flasa 50 ml.

Mast proti ličaju, krasat, peraćini i osipotinam. — Jedan lončić 50 ml.

Antisutin. Prakse proti znojenju ili potu, proti za-
jednici. — Skarlata 50 ml.

Tinktura za kurje, oči i ukratno sredstvo. — Cena 50 novčića.

Dr. a Spitzera pomast za lice proti
sul-
čavim piegama, madežem, ramnim piegama ili flekovom, od-
stranjuje prekomerno rumenilo lica i nosa, hravpatost, osi-
patine na lici; proizvaja gladost, njezinost; bijeliču i finiču
čehra i rukavice. — Cena većem lončićem 1 for. — K tome
spada još horakova sapna po 40 novčića.

Spužve za umivanje, kredice za zube.

Razne sprava iz kaučuka, bandaže, povoji za rane, pojase, kirurške sprave.

Ruskoga čaja, finog Jamala-Ruma, Malaga-vina, francuzkoga Cognaca.

Sva po novinah oglašene medicinske specijalitete. — Tko naruči za pet forintu vrednosti, plaćam sam poštupinu.

Svajecke pilulice, najsigurnije sredstvo za
zajedno i zadržanje želučne i stomaka i crijeva, za otvaranje, proti zaplenjivim navadi
kri u glavi i prsa, trometni ili težini. — Cena knašteljicu 70 novčića.

Puder-Eglantine. Najbolje sredstvo za poljeplja-
vanje i pomlađivanje lica, te
posle neškrtice i ugodnog mirisa. Negirajuće na parfem
izložbi zastavom diplomom. Dobiva se u bojah: bijeli, ružičasti
i žutkasti. — Cena kutiji 1 for.

Savon Eglantine. Najljepji sapun o svih sa-
vama. On osvježava i po-
mlađuje lice. Sastavljen je od najljepih tvrđi, a odlikuje
se varenim ljubim mirisom. — Jedan komad stoji 50 novčića.

Mirisna žesta za sobe kaditi neko-
kići žiro po sobi preugadan miris. — Flascice 30 novčića.

Otvor ili čemjer za sticanje ili kimpaka. — Flascice 50 novčića.

Antifebrile od Rodinica proti groznici ili zimelic. — Majči Šodića 70 novčića.

Polibromov sirup po dr. Nikoli Selakovi liči
pokoj, glavobolju, trganju, histariju, zadubu, ranu grčevu.
— Cena 1 forint 50 ml.

Ljekovito Pepsinovo vino proti želu-
čavim piegama, madežem, ramnim piegama ili flekovom, od-
stranjuje prekomerno rumenilo lica i nosa, hravpatost, osi-
patine na lici; proizvaja gladost, njezinost; bijeliču i finiču
čehra i rukavice. — Cena većem lončićem 1 for. — K tome
spada još horakova sapna po 40 novčića.

Seker Extrakt za bolest jetara i sljezene.

Odgovorni rednik i izdavatelj: **Male Mandić**.

kralj, višećao je ponovno sa austrijskim ministrom za izvanjske poslove grofom Goluchovskim. Neima dvojbe, da su obojica višeći o uzajamnih odnosa u između Austro-Ugarske i Rusije, te o predlogu cara Nikole za občenito razoružanje.

U Rimu sastati će se odaslanici velevlasi, da višećaju o sredstvih, koje će poduzeti proti anarchistom.

Francuzko ministarstvo dalo je ostavku, jer je juče u parlamentu dobio nepouzdanicu; da neštiti dostatno vojsku proti navalama jednog diela Štampe.

Španjolsko-američki pregovori o miru zapinju, jer zahtjevaju španjolski odaslanici, da Amerikanci preuzmu dio španjolskog duga na Kubi i na Filipinu.

Franina i Jurina

Jur. A ča su bile one puljske daje u Valturi oni dan kad je bila krizma?

Fr. A da ne zoši; ono je bila puljski početak i niki dragi dohtar.

Jur. Pak ča su tamo iskali?

Fr. A niši iskali, nego su se došli malo prošetati; podeštat da se je i krizma.

Jur. A ki mu je bija za šantula?

Fr. A don Anjelo.

Jur. Ča su ono Čalčevi u Marčani nikidu zapirali barkune, kako oniput kad su govorili, da su kožice, a je bilo sve drugo?

Fr. A po Frančiću, medig je dohoža ten novem delegatu.

Jur. Pak ča je rekta?

Fr. Je rekta, „che' l'ga malata malšana“, i mu je urđina pugante i calmante zajmo.

Jur. Manko, da bi mu bija urđiva i ča za mazati.

Fr. Ča da se konta Piero silno jadi?

Jur. Vero da ja.

Fr. Ča nezna, da su pasala ona vrimena kad smo se pred talijanskim konti tresti kako i pred onimi iz pakla.

Jur. Ako nezna da se benj navadit.

Različite viesti.

Danas osam dana neće izdati „Naša Sloga“, jer taj dan spada medju one četvrtke, koje smo u ovoj polovici godine izključili.

Glavna skupština političkoga društva „Edinost“ obdržavati će se dne 13. budućeg mjeseca u mjestu i sa programom, što smo u budućem broju pričebi.

Odliskovanje na jubilarnoj izložbi u Beču dobije gosp. Viktor Tomićić veleposjednik i predsjednik kot. gospod. zadruge Volosko, srebrnu medalju za vinski ocet, a gosp. Anton Sterk pom. kapetan i posjednik u Varljenskom bakrenu medalju za vino. Cestitamo! Živili!

U Beču dne 25. oktobra. Jayljamo posve a kratko dve stvari.

Pōslje oduljih razprava je slavenska kršćansko-narodna sveza izdala sinod kasno slediće objava za novine:

Sveza nelaže svojim članovom u na godbenom odboru, da glasuju za prelaz u podrobne razprave nagodbenih osnova, i da ukloniti ugovore u izboru u odnosne podobozore;

Sveza ostaje u desniel zastupničke kuće i očekuje od nje, da će ju poduprjeti u dosegnutju i dospijanju najprečih zahtjeva.

Zastupnik Spinčić, saznav sa dvoju strana o strašnoj poplavi, što je dne 19. kradji u državnom arsenualu u Puli, a taj tek, mj. zadesila zemljiste Boljunske ob-

dine i občinara, postavio je na ime svoje i dra. Laginje kao i više ostalih drugova prešan predlog, kojim se c. k. vlada poziva, da priskoli izdašno na pomoć, jedno za da se poprave unistene ili oškodjene ceste i mostovi na Boljuništvu, drugo za to, da mogu Boljunki občinari bar ponekle upoznati svoje njive i vinograde. Preostan predlog bila je prihvjeta. Predlog je izrađen proračunskom odboru, a ovaj će u što kraće doba i zastupničkoj kući izvestiti. Neima dvojbe, da će bit predlog prihvaden. Među tim će stalno poduzeti shodno i sama c. k. vlada, na koju su se obratili za pomoć i občina i kotarski cestni odbor.

¶ Nikolaj Venier. Prošloga četvrtka premisluje je ovde u javnoj bolnici gosp. Nikola Venier, posjednik i zastupnik grada Pirana na istarskom saboru.

Zemaljski kapetan g. M. Campitelli je smrт njegovu brzojavno svim zemaljskim zastupnicom upozoriv ih, da je pogreb sabota poslike podne u 4 sati.

K pogrebu došlo je iz Istra desetak zem. zastupnika saborske vediće, te gradjana Pirana i drugih privaka talijanske stranke. I ovađašnja talijanska liberalna stranka bijaše kod pogreba dobro zastupana. Od strane saborske manjine bio je na pogrebu naš urednik, koga je drag dr. D. Trnajstić brzojavno zamolio, da i njego kod pogreba zastupa. Na groblju sv. Ane razčvrstili se talijanski privaci Istra o vrlinah i kripotih pokojnika. A što da kažemo mi o njemu? Ništa! Dobra nemamo, a zlo postoji groba nesušimo. Dosta budi rečeno s tim, da je pokojni Venier onaj dan kad bijaše izveštene zlorečne dvojezične tabele u Piranu na gornje suze plakao nariču, da je to najdesniji dan njegovog života. Bio je da skroznost strastven i nepomirljiv. Bog mu se smilovalo opet u slavno vladnjace Lava XIII.

U jutro 10. o. mj. oko osam sata počela su zvona navještati, da je već blizu presveti. Prem je hvalala kiba ipak potec star i mlade pred gradsku vrata, da primi što liopše svog visokog gosta i pastira. Ulice, kojima je imao preći presveti, bile su lješkone narolnim trobojniciama, a pred gradskim vratima, na crkvi i župnom stolu bio je podignut slavoluk u čast visokom gosta. U devet sata počeo glagolski pontifik. Oh, kako je bilo milo slušati iz ustiju velikog svećenika onu veličanstvenu pjesmu „Slava v' visnjih Bogu“. Vrbnik valjda nije doživio sretanjem današnje što je bio ovaj. Imao je doista i svojih vlastitih sinova na krkoj biskupske stolice, ali nijedan mani nije od ovih izkazao toliku počast kao biskup Antun. Kad se odjepavalo evanđelje, dignuo se presveti biskup na propovedaonicu i tu recitao kroatice ali krasnu prodiku u čistoj hrvatskoj. U puku se onaj čas zapala veliko zadovoljstvo, jer mu je, štano rieč, od srca u krecu govorio. Čujte ove zlate biskupove riječi: „Ti si starovati Vrbnici, da svećenički toklio svećenika, a i biskupu, da ti je nadjenuto ime — Levino mjesto — pa se može punim pravom tim i posusti, ali čuvaj i nadalju onu svetu vjeru, što si ju od otaca baštinio i nosi ju u svom srcu. Molji se u svom povlaštenom jeziku za rimskog papu Lava XIII., koji je opet potvrdio onu tvoju staru povlasticu“. Izvješčanog pontifikal je diecio prešveti sv. potvrdio, a sutradan dovršio i razgledao crkve, te pobodio grublje.

U nedjelju bio je svećenički objed kod g. župnika, što ga ovaj privedo u čast svom visokom gostu, gdje ga i prvi pozdravi ističe njegovu učenost i dobrtu kao profesora, neustrašivo kao pisac apogejeti i visoke ideale, kao biskupa: „Sve za Boga, vjeru, papu, caru i narod svoj!“ Nazdravio je presvetitelom i g. načelnik dojesta kratkim ali vrlo uspјelim nagovorom.

Došao napokon i dan odjazka t. j. ponedjeljak u dva sata poslije podne upitio se presveti u pratnji Vrbničke intelicencije, koja ga pratila jedan četvrt sata izvan Vrbnika put Baške. Pred gradom ga došekala naša školska mladež sa svojim učiteljima, koja ga pozdravila sa burnim „život-klici“. Tu je progovorio njekoliko ljeplih rieči učiteljstvu, a onda se uputio dalje pruden neprstanim život-klici i pučanjem mužara. Više puta se okreneo presvetilj prema gradu, otkako su još uvijek dolazili pozdraviti i odzdravljao mušuć šeširov.

Završavaju ovaj par redaka i mi iskrešnim poklikom: „život nam naš presvetilj biskupe i vodi nas pod zastavom Sp. se, a mi čemo se za Te Boga moliti, da ti podigli dugi život Bogu na čast, našim dušam na spas, a milom nam narodu na diku i slavu!“

Iz Sovinjaka (občina Buzet) pišu nam 20. t. m. Kao drugud Širom Istru, gdje stanjuje naš puk, obdržavali smo i ovaj svećenike zadužinice za našu blagopokojnu kraljicu Jelisavu.

Milota je bilo gledati naš puk iz sela Jermanije, Polje, Pračane, Majeri,

sami neznamo koje vrsti Talijan, imenom Lucheti.

Taj je poštenjakovi već više godina vodio u vrat zanata, da je u arsenalu krijeo carobnu robu kući takod, da je tu u šeširu portni štete. arsenalu. Čali smo prijevodati od pouzdane strane, da su u kući Lucheti 4 do 5 vreća samih odrežaka od ukrađenih koža i podplata.

Zalostno je all isto, da oti tolikih kradja, kojim se u arsenalu u trag udje, najviše ih počine Talijani, a ipak je ta svojstvo osobito protežirana. Znade se požudano, da naši ljudi nemoga napred doći pa bili Bog zna kako sposobni, ako ne učinjaju njezaki, dočim su čozoti Ranzato, Menetto, Sonz i drugi do najvećeg duši stupnja, a nezadu ni reči njezaki, na to i proveli imajući u svojoj sredini presvet, i prečastnog našeg obilježenog biskupa dr. Antuna Mahnića, koji je došao k nama u kanonike pohod.

Ved osam dana prije, nego je imao doći k nama presveti biskup, učinjala se na čitavom Vrbniku neka živulja st, osobito kad se doznao, da će prečestit državu u starodrevnom Vrbniku prvi glagolski pontifik, da tim zasvjeti i u sam Užub prema našoj staroj povlastici, koja nadi bi toliku putu priznata od rimskih papa, a nedavno opet u slavno vladnjace Lava XIII.

U jutro 10. o. mj. oko osam sata počela su zvona navještati, da je već blizu presveti. Prem je hvalala kiba ipak potec star i mlade pred gradsku vrata, da primi što liopše svog visokog gosta i pastira.

Ulice, kojima je imao preći presveti, bile su lješkone narolnim trobojniciama, a pred gradskim vratima, na crkvi i župnom stolu bio je podignut slavoluk u čest visokom gosta. U devet sata počeo glagolski pontifik. Oh, kako je bilo milo slušati iz ustiju velikog svećenika onu veličanstvenu pjesmu „Slava v' visnjih Bogu“.

Vrbnik valjda nije doživio sretanjem današnje što je bio ovaj. Imao je doista i svojih vlastitih sinova na krkoj biskupske stolice, ali nijedan mani nije od ovih izkazao toliku počast kao biskup Antun. Kad se odjepavalo evanđelje, dignuo se presveti biskup na propovedaonicu i tu recitao kroatice ali krasnu prodiku u čistoj hrvatskoj. U puku se onaj čas zapala veliko zadovoljstvo, jer mu je, štano rieč, od srca u krecu govorio. Čujte ove zlate biskupove riječi: „Ti si starovati Vrbnici, da svećenički toklio svećenika, a i biskupu, da ti je nadjenuto ime — Levino mjesto — pa se može punim pravom tim i posusti, ali čuvaj i nadalju onu svetu vjeru, što si ju od otaca baštinio i nosi ju u svom srcu. Molji se u svom povlaštenom jeziku za rimskog papu Lava XIII., koji je opet potvrdio onu tvoju staru povlasticu“. Izvješčanog pontifikal je diecio prešveti sv. potvrdio, a sutradan dovršio i razgledao crkve, te pobodio grublje.

U nedjelju bio je svećenički objed kod g. župnika, što ga ovaj privedo u čest svom visokom gostu, gdje ga i prvi pozdravi ističe njegovu učenost i dobrtu kao profesora, neustrašivo kao pisac apogejeti i visoke ideale, kao biskupa: „Sve za Boga, vjeru, papu, caru i narod svoj!“ Nazdravio je presvetitelom i g. načelnik dojesta kratkim ali vrlo uspјelim nagovorom.

Došao napokon i dan odjazka t. j. ponedjeljak u dva sata poslije podne upitio se presveti u pratnji Vrbničke intelicencije, koja ga pratila jedan četvrt sata izvan Vrbnika put Baške. Pred gradom ga došekala naša školska mladež sa svojim učiteljima, koja ga pozdravila sa burnim „život-klici“. Tu je progovorio njekoliko ljeplih rieči učiteljstvu, a onda se uputio dalje pruden neprstanim život-klici i pučanjem mužara. Više puta se okreneo presvetilj prema gradu, otkako su još uvijek dolazili pozdraviti i odzdravljao mušuć šeširov.

Završavaju ovaj par redaka i mi iskrešnim poklikom: „život nam naš presvetilj biskupe i vodi nas pod zastavom Sp. se, a mi čemo se za Te Boga moliti, da ti podigli dugi život Bogu na čast, našim dušam na spas, a milom nam narodu na diku i slavu!“

Iz Sovinjaka (občina Buzet) pišu nam 20. t. m. Kao drugud Širom Istru, gdje stanjuje naš puk, obdržavali smo i ovaj svećenike zadužinice za našu blagopokojnu kraljicu Jelisavu.

Milota je bilo gledati naš puk iz sela Jermanije, Polje, Pračane, Majeri,

Krvobrige, Brda itd. itd. kako su moguće brojno hrili u crkvu, da se pomoli za pokoj plemeni duse nezreće kraljice.

One sela, u kojih stanjuju žarenjacili prodanci, nedjelju tako rekuć ni zastupana u crkvi, dotični je ista bila pana zašega dobrog puka. Tako iz sela Širočić bila je samo jedna osoba, iz Canici nijedna, a iz mesta Sovinjaka samo 6. Dapaće i predsjednik upravnog vjeća slijedio je svoju odsutnost. Školska djeca prisustvovala su sv. misi. Crkveni pjevači iz Sovinjaka nisu došli k sv. misi. I tako pjevao je u jednoj klupi naš zastupnik sa jednim drugom u drugoj crkveni poslužnik sa svojim bratom. Nisi pjevati izvana bi rado pjevali u crkvi, ali im toga nedovolje. Sovinjaci nazivaju Talijani. Mi smo se u tom pogledu i potučili na Ordinarijat, ali naš glas ostao je glas vapijudega u pustinji.

Za željeznici Trst - Poreč - Kanfanar. U sjednicu carevinskog vjeća odne 26. t. m. predložila je vlasta začinsku osnovu, kojom se je opisuvala željeznicu, da može građiti nekoje željeznicu druge vrste. Medju ove željeznicice spada i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ovu željezinu u ime države čistog prihoda for. 233.800 godišnjih. Nu ovo jamčenje spada u željeznicu i ona, o kojoj se već dugo piše i govori t. j. željeznicu iz Trsta (postaja sv. Andrej) preko Kopra, Ivole, Buja, Motovuna, Višnjana na Poreč i eventualno na Kanfanar, gdje će se spojiti sa državnom željeznicom. Vlasta jamči za ov

pripisati, što je u gornjem dopisu bilo rečeno, da je Dr. Krstić zapređio dne 20. sept. t. g. silom obavu jedne ovrhe, dočim iz priloženog prepisa izvješća proizlazi, da se to dogodilo 29. sept. 1898. Dak je nuzno gredna stvar, izjednica ostaje. Za isti vodi se jur kaznena predstraga. Uzali je upitne večeri Dr. Krstić počinio više kažnjivih dina, ili je takovih bilo počinjeno na njegovo stanje, uzpostaviti će — ako u obre imade još pravde i zakona — suđi, ali tvidni vec sada, da je nešto izpostavljanu ili dokazano, dok se još vodi iz traga, to je vrhunac bezuspješnosti.

Vaša opazka, g. uređniče, da se kaznimo stvora, koji je izdao sve ono, što može jedino svetinju bilo, pojmovi, niko ne stogod piše, ne čini se radi toga stvora, radi kojega nabi ni pera umoci, nego činimo to, da — ako je u obre moguće — otvorimo našoj zavedenoj braći oči.

Predračnica sv. Cirila i Metoda za Istru u Kasteliru — imati u nedjelju dne 30. t. m. u 4 sati poslike podne svoja osnovateljstvena skupština sa sljedećim dnevnim redom: 1. Otvorni govor. 2. Izbor odbora. 3. Slučajni predlozi.

Sva okoljnja rodoljube pozivljemo na ovu skupštinu, da bi se u ovo važno društvo upisali.

Velike demonstracije u Rovinju. Saznao sam iz posve pouzdane izvora, da su u četvrtak večer bile velike demonstracije u Rovinju. Neznam Vam reći točno kako i na koji sat su bile te demonstracije, jer mi kratka vijest o tome ništa ne kaže, već da su bile te demonstracije opriličene po svih gospodinjama i da se je klicalo u hrvatskom jeziku: "živio Laginja!"

Uzrok tim demonstracijama, da su školske takse i pitanje radi njihove godišnje.

Svakako je značajno, da pučanstvo često talijansku narodnost, ondje i u ovoj prilikah, gđe i kada traži pravednost, više i kliče živio dr. Laginja, a ne svojim zastupnikom. Dakle bi reć, da je ipak dr. Laginja poštujeni i pravedniji nego svijih zastupnika. Ja barem tako mislim, a ako oni drugacije misle, onda čemo skoro čuti od veleumnoga Bartolčića interpelaciju u carevinskom vječu na cesarskoj vladu: zašto su seljaci ili kopači demonstrirali proti gospodini?

Važna sjednica carevinskog vječia. Dne 18. t. m. stavili su naši zastupnici, članovi slavenske narodno-krišćanske svezice vrlo važnih interpelacija i predloga.

Na prvom mjestu donašamo prešan predlog radi državne pomoći siromašnom putujućem Istru zbog slabe ljetine. Domašamo i tri interpelacije gg. zastupnika dr. Laginja, Spinčića i drugova radi zanesenja hrvatskoga i slovenskoga jezika od strane političkih kaa školskih oblasti i od strane samoga naunajstva u Trstu.

Ni drugi članovi nate sveze zauzeli se za svojo birace što predložili dr. Ferjančiću sa drugovi stavio prešan predlog radi uređenja i povišenja plaće nadzornog osojiva u državnih rudokopib u Idriji u Kranjskoj.

Dalmatinski zastupnik prof. Perić interpelira je sa drugovima cesarsku vladu, da li je isto stigla molba c. kr. državnog činovnika iz Sinja, koji su radi strašnoga potresa velike škode pratrili, a to se za bednu narod žrtvovali, i ako je molba za pripomoć stigla, hoćeli ju visoka vlada što brže i povoljnije rješiti?

Zastupnik Biankini sa drugovima interpelira je ministra predsjednika, da li će vlasti uzeti u zaštitu izseljenike iz Dalmacije u Novoj Zelандiji i da li će pomoljati izseljenike — vojnike rodom iz Dalmacije.

Ova interpelacija je važna i za naše izseljenike u dalekom svetu, koji nenaže dovoljne zaštite radi nemarnosti ili poštećivanja austrijskih konzula, ili koji su kaa mladići prije vojničke stavlje odpočivali u svijet, te nemogu natrag, bojeći za vojničkih oblasti. Za ovakave austrijske podanike, nalazeće se u dalekom svetu, pitaju interpelant minista predsjednika da li je izposlovati od Njeg. Veljelinstva prigodom 50-godišnjeg jubileja pomilovanje, da se takovi izseljenici mogu vrati u domovinu, a da nebudu radi vojničta imali zili posledica.

Iz ovoga kratkoga izvadka razviditi de svatko, da biješa sjednica carevinskog vječia od dne 18. t. m. i zanimiva i važna.

Iz Voloskoga pišu nam: (Djaci i hrvatski jezik.) Akoprem je netom „Hrvatska Domovina“ u članku „Tužba iz Istre“, među ostalim takoder kuzala svoju nekojim našim djacima (čast vrednim iznimkama), koji, po njih barem, ne vrše svojih neprimitivnih dužnosti, progovorili i Ti dična „Nada Skoga“ stogod ob istim, ne bi li možda čuvi savjet Tvoj, opomenu

Tvoju, krenuli pravom stazom, putem onim, kojim koracat moramo, želimo li, da dodjemo do svojih prava, do svoje slobode, jer se čini, žalobože, da opomene „Hrvatske Domovine“ — kao i mnoge prijašnje ostase za uspjeha.

Naša su gospoda djaci istine, svršili pučku školu sa talijanskim nankovnim jezikom, koja škola žalobože još i danas obstoji, ali zato su posli na hrvatsku gimnaziju na Rieku, odnosno sada na Sušak, učili tamo, svršili istu, a nekoj su od njih pošli i na visoke škole, pak čemu, pitam?

Za to, žalobože, da sada pomažu talijanščinu, koja i njima takodjer (čast opet velim, vrednim iznimkama) ima da zahvali, ako se jošte širi, ako se jošte bani u krajevinama, gdje su netom za prošlih občinskih izbora „jednoglasno“ izabran kandidat hrvatske stranke. — Naši će djaci — govorim iz iskustva — stupili u njihovo društvo koji Taljan — njihov najljubi protivnik — nemuž za volju ostaviti se milog si hrvatskog jezika, da začnu jezikom onim, kojim nas ruže, kojim nas psaju. Na krovom ste putu, gospodo mlada, kad tako radite. Prenite se već jednom, krenite pravom stazom, ostavite se već jednom pogubne talijanščine, želite li, da iz krajeva ovih nestane jezika, kojim govore naši najljubi dušmani, da za jedno s jezikom nestane i onih, koji onako po receptu „avite culture“ prsvahu i ružu. Jelos za prošlog zasjedanja zemaljskog sabora u Puli naše velezaslužene Spinčića, Laginju i njihove drugove.

Glog.

Slovenski tečaj kod ravnateljstva finansije u Trstu. Dvorski savjetnik i ravnatelj finansije u Trstu g. vit. Zimmermann odlučio je, da se drži šestimjesecne slovenski tečaj za sve one činovnike ravnateljstva finansije u Trstu, koji se žele naučiti talijanski, da uzmognu se slovenskim strankama občiti.

Koncerat. „Hrvatsko pjevačko društvo — Jadranska Vila“ — no Sušaku pri-

stalo nam je poziv na koncerat, što ga predreduje svojim članovom u subotu dne 29. t. m. na Sušaku. Na programu nalazi se zanimljiv točaka za pjev, tamburane, glazovir itd. Među ostalimi točkama nalazeći i novi zbor našeg zemaljaka g. M. Braješa: „Nedajmo se!“ Početak koncerta u 8 sati i pol. Pristup imadu samo članovi i pozvani gostovi.

Varljeni — občina Kastav — pišu nam 18. t. m. U našem mjestancu imali smo nedavno riedke svatove. Oznio se naime naš starac poštjenjak Vjekoslav Trnajstić, po domaću Širolik u dobi od 74 godina sa udovom Katarinom Kinkel iz Zvoneće. Na pиру bijaše vrlo veselo i pjevanjima onako po domaću ili po starinsku nebijše ni konec ni kraja. Kod tega večerja nismo zaboravili ni na žalostne. Sačinili smo naime for 3:10 za našu plemnitvu družbu sv. Cirila i Metoda.

Smijali smo se od srca kako je vikao neki Frane Kinkel iz Zvoneće, da on nedavni krajcare za hrvatske škole. A znate li zašto? On je mači i putovao je kao takav u svoje vremena u Poreč sa Fritaljom. Zar nije pomilovanja vredan čovjek iz Zvoneće, koji neće da znade za hrvatske škole. Bog mu prosti!

Strašna povodanju u občini Boljun. Od tamo pišu nam 26. t. m. Dne 19. t. m. uslijed neprestane kiše narada je voda Boljunički tako, da se prelila preko korita potoka, te počinila diljem čitave mjestne občine neprocjenjivih šteta. — U potresih občina Brštel, Vranja, Sušnjevica itd. — u obre u svim opim selima, koja leže il u klancima okolišnjih gora il na položitili ravnicama Boljuničine, zemlja ornicah i vinogradima odnesena bi od zatorne sile vode nevidom, a na mjesto zemlje, uneseno je na tisuće centi kamenja i pješčanog materijala, te su i vinograd i ornicu uništena na način, da se u nekim selima težke kade, a u drugim više neće moći obdjelavati. —

Od Borata do Sušnjevice, te od Učke do Gradinja čuje se jedincata zdvojna tužba i naricanje rad groznih posljedica nečuvene nesreće.

Dobri naši poglavari odmah se obratili na c. k. kotarsko poglavarstvo u Pazin, državne zastupnike Spinčića i Laginju i prešinom molbom — na visoku cesarsku vladu, e da nam se sjedinjenim silama i u najkratčem vremenu pomognu, inače ne preostaje drugo, nō užeti štap u ruku i pat pod noge — potencati se od praga do praga, da si stogod i za sebe i za državu izprosimi, il da oblide i nevolje nesmiljeno poginem.

Prošlih godina bilo je, a ove godine baš gdje se mislio, da će biti barem nešto bolje, eto ti naopako i najgore, što si

rotu seljaka zadesiti može. — Zaista mora da smo vele sagriešili Bogu, kad nas sveta njegova desnica toli ljuto pokarala!

— Al ipak! Bog je milosrđan, ter nede smrti grčesnika, već hote, da se pokaje i poboljša; pak zato, i vi tužna nam braća žalost, ne zdvajjate već se ponozdajte u neizmernu dobrotu Boga Svetogotuge, koji ne zapušta ni crvila u prahu ni piće u zraku a ni ribe u moru. Bog će nam pomoci. Njega molimo, Njemu se utečimo za milost!

Bježimo pak od talijanskih podrepnika i lažaca, koji su mnoge od nas upotpastili duševno i tjelesno.

Završavaju ovu žalostnu tužljku tople se preporučuju našim zaslужnim zastupnikom na carevinskom vječu, da što bolje podupri našu molbu kod cesarske vlade. Bog de im i za plati i za zahvaljan narod neće im ni toga zaboraviti. (Zastupnici dr. Laginja i prof. Spinčić stavili su jurve u sjednici od dne 25. t. m. prešan predlog, da država priteče na pomoći povodonjem nesrećenim občinama Boljuna. Op. Ured.)

Izjava Slovenaca na skupštini stranke prava na Trsatu. Spomenuli smo u zadnjem broju, da bijahu na skupštini stranke prava i privaci narodno katoličke stranke iz susjedstva Kranjske i to napose gg. kanonik Kalan i zast. dr. Kreč Ovičiju burno pozdravljaju. U ime stranke gospodori su skupštini obojica, te radi položaja, što ga ova gospoda zanjušili i radi važnosti njihovih izjava, donašamo eto u kratko oba govor. Kanonik Kalan rekao je:

„Oprostite gospodo što smetamo vašu razpravu sa nekojko rieči. Presveti gospodarski predsjednik bio je tako prijazan te mi je dozvolio govoriti, da se zahvalim na Vašem pozdravu i na pozivu, kojemu se rado odzvam. Žaliti moraju Hrvati i Slovenci, što već pred 30 godinama nisu zajednički radili, jer bi oni bili drugačiji, nego su u istinu. Zajednički naš-neprijatelj nadio je medju medju nami; ipak što je neprijateljska ruka stvorila proti nam, to mora naša bratska ljubav stvoriti za nas. Umjetno medju moraju se porušiti i postići jedinstvo, koje budućnost ne će moći porušiti. Narod slovenski prati za to ojevanje zastupnika Hrvata, naročito katoličku narodnu stranku, koja imade u Zagrebu i stalnoga dopisnika i zato budi uverjen, da smo s časom i poštovanjem izgovorili, ali imena vasili žrtvah. Imena su njihova zapisana u dobroj uspomeni u srcu Slovenaca.“

Katolička narodna stranka goji posebne simpatije za stranku prava, a to je ujedno i nakon našo vašo koalicije. Zato ima dva razloga: Prvo, stranka prava služi dvim velikim idejama, koje mogu uživati svaki narod. Te su dvije ideje: kršćanstvo i politička idea državnoga prava. Zahvaljujte svoja prava, koja takodjer i mi zahtijevamo na temelju našeg historijskog i prirodnog prava za se.

Gospodo moja, ake ne budete složno radili, ake ne budete radili na temelju kršćanstva i prava, pozobati da nas Niemi, a vas... Drugi razlog, za što smo uz stranku prava je taj, što ona ide u narod, da ga organizuje i gospodarski preporodi. Tako postupajući mi čemo stvoriti naravni vez i taj vez biti će jači od svih umjetnih medija. Štorovi neka šire ideju sjedinjenja Hrvata i Slovaca; novine hrvatske i slovenske neka ju goje, da do skora postanu narodno zajedničkim, i mjerodavni vodstvom za sreću naroda sjedinjenoga na temelju hrvatskoga državnoga prava.

Poseđe zastupnik dr. Kalana ustao je i zastupnik dr. Kreč, koji je kazao: „Nisam došao da govorim fraze. Mi dobro znamo, što naš čekav, kad demno isticati hrvatsko državno pravo. Mi smo se pričudili vama, jer je absolutno nemoguće što očekivati iz Beča. Mi smo se uvjerili, da mi nemožemo napred bez ideje državnog prava. Veći narodi živu od ideje svoga državnoga prava, tako Krci i Poljaci. Mi moramo za njima isti kao pseto za velikim gospodinom. Dužnost je naša, da jih podupremo, ali mi ne vidimo spasa niti u autonomiji pokrajine, već u hrvatskom državnom pravu. Taj će put biti težak. Jedni misle na upravu sjedinjenje, drugi na promjenu dualističkoga sustava, nu mi znamo, da se najbolje radi, kad se složimo s braćom. Znam kako će to tučati naši protivnici, ali ja bistro gledam u budućnost. Mi nastupamo težak put i ne bojimo se uverjavati, da nećemo biti neuspešni. Na radučišću sastanci moji su to odobrili i ja mislim, da vi nema nepristupne fraze, kako ni mi vam. Padnimo si oko vrata, kao braća i radimo složno, jer naša je učinka misao spaši i dok to bude, nećemo biti nikaka nedosledni.“

„Slovenec“, koji zastupa nazore slovenskih governika na skupštini na Trsatu, popraća njihove izjave u broju od 17/10. u uvdrom članku pod naslovom „Misao vodilica“ te u glavnom veli o sjedinjenju Hrvata ovo:

„U sadanjih prilikah neima za nas nikakve budućnosti. Radi se i žrtvuje ogromno za narod, književnost se razvija, po svuda je krapak i utrajan pokret, ali ipak ne možemo nikako napred. Naš narod gine na granicama. Drava će skoro na lievoj strani u Kranjskoj i Štajerskoj pozdravljati same slovenske grobove. U Primorju je tako parastao tudi živjati, da su Slovenci — nekadašnji gospodari Primorja — samo dio pučanstva. U Kranjskoj stojimo pod njemačkim kapitalom. Trgovina i veliki obrat su malo ne u njemačkim rukama. Svuda idemo na gore, nigrđe na bolje. Jedinstvena veza medju Slovenci nije čvrsta, jer u pojedinim kranjima Sloveni politici više su za sebe.“

Skupnici idealisti imaju sve manje, te se sve više dielemeđu sobom. Te je naša rak-rana. I ta rana može ozdraviti samo tako, da se latimo velike političke ideje, koju nam nameću prilike sadašnjosti, ideje — političke svezne s Hrvati. Maleni smo i od dana do dana postajemo manji. Tom ćemo se idejom okrepliti, kako su se ilirštvo uzgojili muževi, koji su po tom nas uzgojili.

Moramo znati gdje smo doma. Sada ne znamo i od tuda naša smutnja i naši nespisi. Današnji čas nosi u svom kruju mnogo oluja; ako nas ove nađu nepravne, zlo po nas. God. 1848. i g. 1857. minule su bez nas i naravno proti nama. Tako daje ne može biti. Spremaš se velike promjene. Utinimo svaki svoju dužnost. U izjavi slovenskih katoličkih zastupnika na Trsatu sviči vodilica našega polikoga života — spasosnosa ideja, koja može okupiti sve dobromisleće i ujedno neustrašive Slovence“.

Slovenci, koji se skupljaju u narodnoj katoličkoj stranci i njihovo glasilo „Slovenec“ izjavljuju se za hrvatsko državno pravo, pošto su to već prije učinili i neki privaci i zastupnici slovensko-liberalne stranke.

Domaća banka. Kreditna i eskomptna banka — akcijska družba u Ljubljani. Pod ovim naslovom kana oživljavajući u Ljubljani poznati slovenski rodoljub, po-sjednici, tvorničari, odvjetnici, zastupnici itd. veoma potrebita banka za naše potrebe u ovoj poli monarhiji, t. j. za Kranjsku, južnu Štajersku, slovenski dio Koruške, za Goričku, Trst te Istru.

Ovo občenito kreditno društvo započelo je svoje djelovanje dne 1. oktobra 1898. Glavna će mi biti zadaca, da uredi u naših pokrajinalah kreditna i trgovacka odnosa.

Naše rodoljube, trgovce, obrtnike, odvjetnike, svečenstvo i bolje posjednike pozivamo ovim, da pomogni svojim pristupom ovom tolikačnom poduzeću.

„Glagolica pri službi božji“. Na četvrti drug „Primorski Ljet“ iz Gorice došao je u svojem 30. broju od dne 20. t. m. pod gornjim naslovom vrlo poučan i važan članak, na koji ćemo se i mi svratići čim nam prostor lista dopusti.

Strašna povodanju na Ricu i na Sušaku. Prošloga dnešna nakon neprestana kiše, koja je desetak dana kano iz kabla padača, provala je voda iz korita Biečine tokom silom, da je sav doljni grad Rieke i Sušak poplavila. Voda je najugrožnja hureši u Fiumari i na Školjici. Škoda iznosi 2—3 milijuna. Ogranice štete su pretrpile: tvornica dohanja, tvornica papira, tvornica kože itd. itd.

Na Fiumari počinila je bujica pravih grozota. Toj je obarala voda sve, što vjоj bješa na rutu goneć pred sobom granje stabala, držice, panjeve, bačve, stoice klapa. Derada voda obarala je i dučanska vrata, te provaljivala u dučane, podrumne itd. Trgovci, krčmeri itd. na Fiumari pretrpili su silnih šteta.

Dar banke „Slavija“. Dječko podporno društvo „Badogoj“ dobio je kao dar od banke „Slavija“ for. 150, a odbor za podizanje spomenika slavnom slovenskom pjesniku Prešernu for. 50.

Pučka knjiga Matice Dalmatinske. V. Domaće gospodarstvo. Napisao Marko Vršalović. Zadar, bračitskom „Narodnoga Lista“. 1898.

Indijska kuga u Baču. Nakon dve stotine godina pojavila se ismenada indijska kuga u Baču. Prošle godine bilo je naime više hlebnika iz Bača u gradu Bombayu pročekavati kugu na licu mjesa, g lje je tada harala. Ti hlebnici doneli su sobom za pružavanje knužnih bakterija (zmetaka, uveličljivih glijivica), koje prouzročuju bolest. S